

„Wampirka” z Pnia miała nowotwór

1 listopada 2024

Realistyczny wizerunek młodej kobiety, pochowanej z sierpem na szyi i kłódką na dużym palcu lewej stopy – rekonstrukcję znaleziska badaczy Instytutu Archeologii UMK w Toruniu w ramach Projektu Pień – opracował interdyscyplinarny zespół antropologów, medyków i antropologów sądowych. Naukowcy dowiedli, że „wampirka z Pnia” cierpiała na nowotwór.

Naukowcy podsumowali właśnie kolejny etap prac zmierzających do wykonania rekonstrukcji wizerunku kobiety, którą – z uwagi na „antywampiryczny” charakter znalezionych przy niej przedmiotów – nazwano w publikacjach popularnonaukowych „wampirką z Pnia”. W Polsce wykonano model 3D jej czaszki, na podstawie którego powstała rekonstrukcja prawdopodobnego wyglądu kobiety.

Badania wskazały, że pochowana cierpiała na naczyniaka – nowotwór w trzonie mostka, który mógł powodować ból i przyczynić się do powstania deformacji w postaci widocznego na klatce piersiowej guza. Analizy genetyczne i izotopowe sugerują, że „wampirka” mogła mieć pochodzenie skandynawskie –

podaje Toruńskie Stowarzyszenie Edukacyjne „Ewolucja”, które zajmuje się upowszechnianiem wyników badań.

Siedemnastowieczny grób kobiety z sierpem na szyi i trójkątną kłódką na palcu lewej stopy odkryli w miejscowości Pień (gmina Dąbrowa Chełmińska) archeolodzy z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Odkrycia dokonał w 2022 roku zespół badawczy pod kierownictwem naukowym prof. UMK dra hab. Dariusza Polińskiego.

Rekonstrukcję wizerunku kobiety autorstwa Nilssona poprzedziły badania antropologiczne szkieletu wykonane przez dr Alicję Drozd-Lipińską z Muzeum we Włocławku. Przygotowania do wykonania modelu 3D czaszki prowadzono w międzynarodowym zespole. Prace grupy polskich medyków koordynowała hematolog Maria Czyżewska. Zmiany patologiczne w mostku ujawniono dzięki badaniom tomograficznym szkieletu. Badania uzupełniono licznymi konsultacjami – w zakresie radiologii i diagnostyki obrazowej, hematologiczną, ortopedyczną, neurologiczną i patomorfologiczną. Wyniki konsultowała m.in. antropolożka sądowa dr Heather Edgar z University of New Mexico (USA), która potwierdziła związek patologicznych zmian z guzem i prawdopodobnymi dolegliwościami bólowymi.

Materiały do druku 3D czaszki przygotował i opracował dr Łukasz Czyżewski z Instytutu Archeologii UMK. Wydrukowany w Polsce model stał się podstawą rekonstrukcji wizerunku kobiety. Autor wizerunku korzystał ponadto z opracowania antropologicznego całego szkieletu, a także z wyników badań DNA (wykonał je dr Magnus Lundgren; SciLifeLab Ancient DNA, Evolutionary Biology Centre Uppsala w Szwecji) oraz badań izotopowych (przeprowadzonych przez doktorantkę Paige Lynch z University of New Mexico w Stanach Zjednoczonych).

Jak zapowiedziano w komunikacie, naukowcy planują dalsze badania nad szkieletem młodej kobiety oraz prace terenowe nad innymi grobami. W 2024 roku na cmentarzysku w Pniu odbyły się testy z użyciem lamp ultrafioletowych w celu identyfikacji na

powierzchni szczątków kostnych (metoda opracowana przez Karola Wolińskiego, która jest w fazie testów). Na 2025 rok zaplanowana jest też kontynuacja badań terenowych, ponieważ prace geofizyczne (magnetyka i prospekcja elektrooporowa) na badanym stanowisku wykonane przez ekipę Wiesława Małkowskiego z Wydziału Archeologii UW wykazały anomalie mogące wskazywać na istnienie kolejnych pochówków.

Autorstwo: Karolina Duszczy (PAP)

Ilustracja: Toruńskie Stowarzyszenie Edukacyjne „Ewolucja”

Źródło: NaukawPolsce.pl